

مسئولان آبفا و توانیر از ضرورت هماهنگی توسعه ساختمانی با تأمین زیرساخت‌ها می‌گویند

«کوجه‌های عمودی» روی شبکه‌های قدیمی آب و برق

کیلومتر از شبکه آب شهر تهران، بیش از ۲،۵ هزار میلیارد تومان هزینه کرده است. توضیحات این دو مسئول نشان می‌دهد افزایش تعداد ساختمان‌ها و واحدهای مسکونی، علاوه بر تغییر سیمای محله‌ها، پیامدهایی برای تأمین خدمات شهری دارد. هر واحد جدید به ظرفیت مشخصی آب و برق نیازمند است و تأمین این ظرفیت، مستلزم مطالعات فنی، منابع مالی و فرصت اجرای پروژه‌هاست. از همین رو، هماهنگی میان برنامه‌های توسعه ساختمانی و دستگاه‌های تأمین‌کننده خدمات، می‌تواند فاصله زمانی میان احداث ساختمان و آماده‌سازی زیرساخت را کاهش دهد. مسأله اصلی، چگونگی پیش‌بینی نیازهای جدید و تقسیم مسئولیت تأمین آنهاست؛ موضوعی که در بخش آب و برق، شرایط و سازوکارهای متفاوتی دارد.

تأمین برق از ابتدای ساخت‌وساز

در بخش برق، افزایش تعداد واحدهای مسکونی یک محله، نیاز به بررسی ظرفیت پست‌ها، خطوط و کابل‌های موجود را ایجاد می‌کند. ممکن است شبکه برای تأمین مصرف پیشین طراحی شده باشد و اتصال

در توسعه درون شهری و ایجاد شهرک‌های جدید را از یکدیگر جدا می‌کند. در محله‌های موجود، شرکت توزیع باید نیاز ساختمان‌های تازه را در شبکه مستقر بررسی کند؛ اما در شهرک‌های خارج از محدوده خدمات، ایجاد زیرساخت از ابتدا در تعهدات متولی توسعه قرار می‌گیرد.

شکاف میان حق انشعاب و هزینه شبکه

مدیرکل مهندسی و راهبری شبکه توانیر، تأمین منابع مالی را یکی از چالش‌های اجرای پروژه‌های توسعه‌ای عنوان می‌کند. کفیلی می‌گوید: «طبق قانون، هزینه‌های احداث شبکه در داخل محدوده شهری باید از محل درآمد حاصل از فروش انشعاب تأمین شود، در حالی که هزینه واقعی احداث و تقویت شبکه حدود ۱۵ برابر مبلغ دریافتی بابت حق انشعاب است.»

مجمع‌های جدید، به احداث تأسیسات یا تقویت تجهیزات نیاز داشته باشد. تعیین این نیازها بر پایه درخواست متقاضی و ارزیابی بار مصرفی انجام می‌شود. مدیرکل مهندسی و راهبری شبکه شرکت توانیر، در گفت‌وگو با خبرنگار روزنامه ایران درباره تفکیک وظایف شهرداری و شرکت‌های توزیع برق می‌گوید: «شهرداری ظرفیت، مستلزم مجوز ساخت، اطلاعی به اداره برق نمی‌دهد، اما معمولاً سازندگان بزرگ از ابتدای فرآیند ساخت‌وساز برای پیگیری تأمین برق مراجعه می‌کنند و پرونده آنها وارد مراحل بررسی می‌شود. در این شرایط، توسعه تأسیسات زیرساختی همگام با پیشرفت فیزیکی ساختمان انجام می‌شود.» به گفته او، اداره برق براساس درخواست متقاضیان و پیش‌بینی بار مصرفی، مطالعات لازم را انجام می‌دهد و برای سازندگان هزینه قانونی انشعاب را می‌پردازد. در شهرک‌های جدید خارج از محدوده خدمات شهری، تأمین واحداث زیرساخت‌ها و پیش‌بینی بار، برعهده متقاضیان یا سازمان متولی است. این تفاوت، مسئولیت تأمین زیرساخت یا

ظرفیت محلی متفاوت

از ناتاریز سراسری

کفیلی اثر افزایش ساختمان‌ها بر شبکه برق را در دو سطح محلی و سراسری توضیح می‌دهد. در سطح محله، پست‌ها و خطوط پیش از واگذاری انشعاب بررسی و در صورت نیاز تقویت می‌شوند. کارشناسان فنی مانع اتصال بار یک مجتمع بزرگ به خطوط فاقد ظرفیت می‌شوند تا اضافه‌بار، عملکرد تجهیزات حفاظتی و قطع برق ساکنان همجوار رخ ندهد.

اما تأمین ظرفیت محلی، تنها یک بخش از مسأله است. در شبکه یکپارچه کشور، نیروگاه‌ها و مصرف‌کنندگان به یکدیگر متصل‌اند و افزایش تعداد مشتریان، به‌صورت جمعی به رشد سالانه مصرف اضافه می‌شود. در شرایط ناتاریز تولید و مصرف تابستان، این تقاضای جدید می‌تواند فشار بیشتری بر تأمین برق وارد کند. اگر افزایش مصرف برخی سازندگان در اعلام طرح‌های شبکه را از پیشرفت ساختمان عقب می‌اندازد. بنابراین، زمان مراجعه متقاضی نیز در برنامه‌ریزی اهمیت دارد. اعلام زودهنگام نیاز برق، فرصت بیشتری برای مطالعات، پیش‌بینی تجهیزات و اجرای عملیات فراهم می‌کند و احتمال ناهماهنگی میان آماده‌شدن ساختمان و تکمیل شبکه را کاهش می‌دهد. با این حال، کفیلی تأکید می‌کند عقب‌ماندگی احتمالی در اجرای زیرساخت به معنای اشغال ساختمان جدید به شبکه فاقد ظرفیت نیست. تا زمان تکمیل و بهره‌برداری از تأسیسات مورد نیاز، برق به ساختمان واگذار نمی‌شود و واحدهای ساخته‌شده امکان اتصال به شبکه و بهره‌برداری از انشعاب را نخواهند داشت. براین اساس، پیشرفت عملیات ساختمانی به‌تنهایی برای دریافت برق کافی نیست. ظرفیت شبکه باید به تأیید کارشناسان فنی برسد و اقدامات ضروری تکمیل شود. این سازوکار، مانع انتقال بار ساختمان‌های جدید به تأسیساتی می‌شود که توان یا

تأسیسات قدیمی متناسب با ویلایی ایجاد شده‌اند، اما امروز در جریان یک خانه را ساختمانی با ۱۰ تا ۱۵ واحد مسکونی می‌گیرد؛ وضعیت که مصرف بیشتری را بر بستر همان تأسیسات ایجاد می‌کند

خبرنگار

روزنامه

ایران،

ظرفیت

اکولوژیک

استان

را برای

پذیرش

بارگذاری

جمعیتی

محدود

می‌داند.

او با

اشاره به

جمعیت

نزدیک به

۲۰ میلیون

نفری

استان

می‌گوید:

«تأسیسات

آبرسانی

قدیمی برای

تأمین

نیاز

به

تقاضای

جدید به

تعویض

شبکه یک

خیابان

محدود

نمی‌شود.

ابتدا

باید

آب

بیشتری

از

بر

منابع

سدها

تخصیص

یابد یا

منابع

جدید

تأمین

شود؛

برای

مثال،

سهم

بیشتری

از

ساخت

ظرفیت

فاصلاب

تبدیل

می‌شود

و

افزایش

ظرفیت

تصفیه

خانه‌ها،

توسعه

ایستگاه‌های

پمپاژ

و

افزایش

ظرفیت

خطوط

انتقال

و

شبکه

توزیع

ضرورت

پیدا

می‌کند.

این

زنجیره

پس از

مصرف

نیز

ادامه

دارد.

آب

مصرف‌شده

به

فاضلاب

تبدیل

می‌شود

و

افزایش

حجم

آن،

توسعه

شبکه

تأمین

خدمات

ساختمان‌های

جدید

را

ضرورت

پیدا

می‌کند.

این

زنجیره

پس از

مصرف

نیز

ادامه

دارد.

آب

مصرف‌شده

به

فاضلاب

تبدیل

می‌شود

و

افزایش

حجم

آن،

توسعه

شبکه

تأمین

خدمات

ساختمان‌های

جدید

را

ضرورت

پیدا

می‌کند.

بنابراین،

هزینه

تأمین

خدمات

ساختمان‌های

جدید

را

در

مجموعه‌ای

از

اقدامات

با

هم‌پوسته

را

دربرمی

گیرد

و

نمی‌توان

آن

را

تنها

با

تعداد

انشعاب

در

سال

گذشته

حدود

۲۱۰

کیلومتر

از

شبکه

آبرسانی

است

و

نیاز

به

مطالعات،

آزود

هزینه

و

اجرای

پروژه‌ها

را

منظم‌تر

کند؛

تا

افزایش

واحدهای

مسکونی

با

ظرفیت

خدمات‌رسانی

همراه

شود

و

زیرساخت‌های

محله

نیز

متناسب

با

تغییر

تراکم

توسعه

یابد.

ساختمان

و

نوسازی

زیرساخت،

دو

فرآیند

مرتبط‌اند

که

برنامه‌ریزی

برای

آنها

باید

نیاز

خدمات

رسانی

به

جمعیت

مستقرا

را

در

نظر

بگیرد.

تأثیر

این

بارگذاری

قرار

دارد.»

اما

تأمین

نیاز

به

تقاضای

جدید

به

تعویض

شبکه

یک

خانه

مصرف

سالانه

مصرف

نیروگاه‌ها

و

مصرف‌کنندگان

به

یکدیگر

متصل‌اند

و

افزایش

تعداد

مشترکان،

به‌صورت

جمعی

به

رشد

سالانه

مصرف

افزافه

می‌شود.

در

شرایط

ناتاریز

تولید

و

مصرف

تابستان،

این

تقاضای

جدید می‌تواند

فشار

بیشتری

بر

تأمین